

اداره مخدوم مطبعه سی

استانبولده باب عالی چاده -
سنه ۱۲۸۵ قمری کشتیخانه سی -
درج ایشلن اوراق اجاده
اولیاز -

نسخه سی ۱ غروشه

سَمْعَةُ بِنْتُ مَرْثَدَةَ

بدل اشترا

(پوسته اجر تیله برابر)
سنه لکی ۵۰ غروشه
آلتی آیلی ۳۰ «

نسخه سی ۱ غروشه

بِنْتِ مَرْثَدَةَ بِنْتِ مَرْثَدَةَ بِنْتِ مَرْثَدَةَ

«موسی الیهک رفیقہ سی مادموائل»
(سولاتر)

«بک اوغلندہ اجر ای لعیات ایتکده اولان»
«هزور مشهور موسیو (قازنوو)»

لوحه معدنیہ کریہ طوغرو آجلدنی حالده سفینه بی قطع اچقی و رابطله قوللری ده آتی بر مستوی عمودی اورندن طوغه جق درجده قوتلی یاتلی . باتاریه یاخود ماکیه ایله اشتراک خدمتی ایفا ایدمک تلرک قالین باقیر ناقلردن عبارت اولمسی و قطب منفیدن چقان تلک . قابلامه سطحی اورندن مختلف والورشی نقطه لره بر جوق شعبه لر تشکیل ایدمک توزع الکتریقی بی منتظم صورته حصوله کتیرمک ایچون فیرجه لر استعمال ایدلمسی لازم کایر . قطب مثبت ، تعریف ایدیلن اصولدن باشقه کییدن خلی اوزاق مسافده صویه طالدرلش لوحه لر ، یاخود تلر واسطه سیلده افراغ ایدلمسیلیر .

طبیعیات

«زلزله» حقیقده معلومات [۱]

مابعد عدد ۹۳

مقاله — ۴

«زلزله نك مدت دوامی و سرایت و سرعتی ايله»

«قوتی و دائره زلزله»

زلزله نك مدت دوامی — زلزله ، وقوعنده اوله نك چوق دوام ایچر . نهایت اون دقیقه قدر سورهن زلزله وقوعی غیر مسعودر .

معاذالله بو زیاده امتداد نك چوق خساری موجب اولور ایسه ده ، برکت و برسون که ، بویه امتداد ایدن زلازل ارضیه نك وقوعی نادردر !

زلازل ارضیه نك مدت دوامی ایچسون بر دقیقه دن نهایت بدی سکر دقیقه قدر برحد تعیین اولمسیلیر .

فقط ، فاصله لره وقوع بولان زلازله سوزاومالوب بونئرک وقت وقت تکرار ایله ساعتلی و حتی کونرلی بیله کچدیکی چوق دفعه کورلمشدر !

حال حاضرده هر وقت وقوع بولان زلزله انجق بر قاچ ثانیه و جوق چوق برقاچ دقیقه قدر دوام ایتمکده در .

شعنی بقدر وقوع بولوب تاریخنک ضبط ایدمسیلیدی [۲] «معارف نظارت جلیله سدن رخصت اعطایورلش براترد

کی معادن نفیسه نك اجزای جاریه سی قابلامه اوزرنه تراکم ایدمک اوراده جیوه ایله برملقه تشکیل ایدر .

ایشته ، سالف الذکر اصول ایله اعمال ونجهیز ایدیلن برسفنه بر آزمدت سیر ایتدکن صوکره برکناره چکیلرک قابلامه لر قازیلیر و بونلردن ده معلوم اولان وسائط کیمویه ایله آتون وکوموش کی ذی قیت شیلر استحصال ایدیلیر .

۵ — مقاومت سطحیه نك تناقصندن حصوله کلان استفاده ، دوره الکتریفیک متدایاً قایل بولمسی و وقت وقت ایجاب ایتدکجه لزومی مقدار جیوه صرف اولمسی خصوصیه نك تمامیه تقابل ایتدکن معادله فضله ده ظهور ایدر .

۶ — دیکر ، نهر وکول صولردن بوجه ایله استحصال ایدلمک آتون وکوموشک مقداری علی الاکثر جیوه صرفیسته مقابل کلهجک درجهدن زیاده اولور . شوقابلامه اصوله رعایت ایدلمکی صورتده کینک باش طرف لوحه لر نك الک قالین و قیچ طرفده اینجه اولمسی خصوصیه ده نظر اهمیه آلق و قطب مثبتی کینک اوک طرفسنده بر ره ربط اینک ایجاب ایدرکه بوحالده باش طرف ایله یاقینده بولان جهلر تاثیر الکتریفیک اعظمی درجه سیله متأثر اولور و قیچ طوغرو شو تاثیر کیتدکجه آزالیر . بونک فائده سی ایسه جریانک تاثیریه حصوله کلان غاز جهلری ، اوک طرفده کی لوحه سطحلردن سربسته فرار ایدرکن آرقه طرف سطحلرک ، پارلاقق و تمیزکی محافظه ایچون کافی درجه ده تاثیر الکتریقی ایله متأثر اولمسیلیر .

بوجهته اداره نقطه نظرندنده بر فائده وار : اگر قطب مثبت ، کینک باش طرفندن ایلری به طوغرو اوزانوب چیقان قوتلی قوللر ایله عمودی بر وضعیت طوتولان غیر قابل تحمض بر لوحه معدنییه ربط ایدلمک بوجه ایله سفینه نك اوکنده افراغ ایدلمک اولور سه مقاومت تماییه نك او قدر تأثیرلی اولمار ، علی الخصوص اوقطبه ده غاز جهلری جریانر تشکیل ایدر . شوراسی ده شایان تذکاردرکه قطب مثبتی تشکیل ایدن سالف الذکر

زلزله‌نك سرعتيله سرايتى — يوقايرده دخى بيان
اليله مش اولديغيز وجه ايله ، زلزله اولاي باشلاديني محلدن
كه بوراسى « مركز » عد اولنور — اطرافه سرايت
وانتقال ايله .

صورت سرايت يك منتظمدر :

مركرده عمودى اوله رق وقوع بولمى اولان زلزله
اطرافه سرايت مستعد بر حالده ايله سرايت باشلار ؛
فقط ، بو سرايت كينديكه عموديلكدن اقبيلكه منقلب
اولور .

بناءً عليه ، زلازل اقبيله نك نتيجه سرايت اولديغنه
قطعيًا حكم ايديله بيلير .

فقط ، زلزله نك بو وجه ايله سرايتى سببى الان
مجهول اولوب بعض كيسه لرجه واقعا دوچار تضيق
اولان انحراف نك تحت الارض بولدقلىرى منفذلردن —
ايلريله ديكي بوجهنله سطح ارضده زلزله لرك اونيه برييه
سرايت ايله ديكي ادعا ايدلمش ايسده بونك صحى اثبات
اولنهامشدر .

زلزله نك سرعتيه كلنجه ، بوبانده سوز سويله نك
بيله عبث اولور ؛ چونكه زلزله نك مركرده وقوعيله
اطرافه سرايتى همان بر آنده كي برشى اولوب بو آقده كي
سرعتى صدا وضايك سرعتيله مقايسه بيله كو چمه در !
زلازل ارضيله نك يك سرعتيلرينك درجه سرعتى
آكلاشيله مامش ايسده بعض زلزله لرك سرعتى حساب
ايديله تيشدر .

از جمله ۱۸۴۳ تاريخنده ممالك مجتمعه آمرىقاده وقوع
بولان زلزله مملكتك غرب شمالى حدودندن باشلايوب
دقيقه ده « ۳۲ » الى « ۳۴ » كيلومترو قطع ايتك اوزره
« نوروزيا » و « جنوبى قارولينا » ايلتيرينه قدر سرايت
ايله مشدر !

فقط بوسرعت اولسه اولسه برحد وسطى اولوب
بوقسه دقيقه ده ۶۰ و ۷۰ ميل قطع ايدن زلازل ارضيه
كورلديكيده ادعا ايدلمشدر .

هر حالده ، زلزله نك سرعتى يك زياده اولوب بعضاً
مركر اولان محللرده وقوعيله اطرافه تلغرافلره وبريلن

زلازلدن امتداد مدتيه اك مشهور اولان زلزله « ليزبون »
حركت ارضيدركه ، آلتى دقيقه قدر امتداد ايله مشدر !
« ليزبون » زلزله سندن باشقه بلا فاصله بوقدر دوام
ايدن برززلله ، زده بولورنجه مجهولدر .

الحاصل ، زلزله لرك اك چوغي بر قاج ناييه دوام
ايله بوب بزم مملكتنجه اوله دقيقه لره زلزله وقوعى
كورلهمشدر .

طوقسان سكر سمنه سنده ازيرده وقوع بولان بر
زلزله نك اونوز آلتى ناييه دوام ايتمه سى كورلهمش بر
شى كى تلقى ايدلمشدر !

زلزله ، نه زمان وقوع بولور ايسه بر كره ايله اكتفا
ايتمبوب تكرر ايله . برصالانسه ختام بولان زلازل
اندردر .

« قره قاس » شهرنده وقوع بولان برززلله ، بش
آلتى ناييه دوام ايدوب بواننده كليسا چاگلى صاخش
ايسده همان بونى متعاقب ديكر بر زلزله شديد و وقوع
بوله رق اون ايكي ناييه دوام ايتش وبرحركت عموديله
شهرى كلياً خراب ايله مشدر .

فاصله ايله وقوع بولان حرركات ارضيه يك چسوق
سوزه بيلير .

يكن تشرين ناييده ازير وجسوارنده وقوع بولان
حرركات ارضيه يدى سكر ساعت امتداد ايله مش وحتى
« اورله » ده كجه ساعت بشدن صباحه قدر يكرمى
مجاوز زلازل ارضيه تعداد اولنمشدر .

اخيراً زاپونيه وقوع بولان زلزله شديد ، فاصله
ايله وقوع بولان حرركات ارضيه اك كوزل بر مثالدر .
بوززلله ، يدى كون ايتشمده آلتى بيك آلتى يوز
دفعه تكرر ايله مشدر كه ايام مذكوره ساعتله و دقيقه لره
تقسيم اولنسر ق هر زلزله دخى يكرميشر ناييه تقريب
اولنسه بومدت ظرفنده زلازل اك آره ويرديكي زمانلرك
حسن اولنايه چى قدر از اولدينى آكلاشيلير .

الحاصل ، زلزله نك مدت دوامنه دار المزمده هيچ بر
قانون اولمايديني كى بونك بعد ازين دخى تحت انتظامه
آلتمه سى مستعددر !

تاریخ احوال

وہرہ سہ منک وفای

الکتریک علمای سر افرانندن ورنہر سہ منس،
 کچن کانون اول افرینیک آلتجی کونی وفات اچمشر .
 معلم مومی الہ ۱۸۳۴ سنہی ہانور جوارندہ کانی لوس
 شہرندہ طوغش و اوچ سنہ قدر برلین طوبجی و مہندس
 مکتبہندہ تحصیل استدکدن صوکرہ ۱۸۳۴ دہ یارس
 طوبجی مکتبہندہ کیرمش ابدی . مومی الہ بالخاصہ
 غالوانو پلاستی اصلونہ مراق ایدمک آلمانیادہ ابلک
 تہذیب براتی آلمشدر . مومی الہ بر جوق آلات
 الکتریکہ اختراع استدکدن باشقہ . پروسیادہ تلغراف
 الکتریکیک تلغراف بصریہ تحویلی ایچون خیلی خدہ
 مترلدہ بولمشر . انکلتربی آمریقاہ ربط ایدن تلغراف
 تللریک امراناشانہ نظارت . ولوقومو و تفرک الکتریکہ
 تحریکی خصوصہ یک جوق خدمت اچمشر . ورنہر
 سہ منس باشلجہ اختراعاتی شونلردر : تحت الارض ویا
 تحت البحر موضوع نافلرک بوزلوب بوزمادیفی تعین
 اصولی . ارمی تلغراف . برنوع طابع تلغراف الکتریکلی
 مقیاس المایعات مشعری . کندی نامندہ بر الکتریک
 ماکینہ سی . سہ منس ماکینہ لری . الکتریک شین دوفری
 وسائرہ . بونلردن باشقہ علامہ برکانیہ حفندہ یکی بر نظریہ
 تاسیس اچمش و محافظہ قوت نظریہ سی حوادث ارضیہ
 ومہنور لورقہ بہ تطبیق اچمشر .
 ورنہر سہ منس قہ دہا بر جوق خدمتلدہ بولمش
 ور حکمت طبعیہ دار الفونی تشکیلی ایچون آلمانیہ
 ۵۰۰۰۰۰۰۰ مارق اہدا الہ مشدر . مومی الہ ۱۸۷۴ سنہ
 سندن بری برلین انجمن قسونی اعضاسندن اولوب
 رتبہ اصالتہ تلطف قنیش ابدی .

فیل کلیجہ

برفشد ارنہ کیرگرامی قارم
 برق قوجو بالونہ ویا بر قور صاغہ کو چوک قطر دہ

خبرلرہ کلن جوابلر دقیقہ لریک توافق الہدیکی جوق
 دفعہ مشاہدہ ایدلمشر .

زلزلہ نک قوتی و دائرہ زلزلہ — زلزلہ نک قوتی
 درجہ شدتہ مبسوطاً متناسب اولوب نہ قدر شدتہ
 صالانیرسہ او قدر قوتی دیمکدر .

بعضاً زلزلہ نک یک قوتیلری کورلمشدر .

ازجملہ . لیزبون زلزلہ مشہورہ سی داخلہدہ کی
 اراضی — ۷۰۰۰۰۰۰ مربع میل حساب ایدلمشدر کہ
 قمر ارضک حد وسط اوزرہ قالینانی ۲۵ میل حساب
 اولدینی حالہ زلزلہ مذکورہ قوتیہ ۱۸۷۰ و ۵۰۰۰۰۰
 مکعب میل جسمانندہ برجہک صارصلش اولدینی مستبان
 اولور ! .

زلزلہ نک ہیئت اهترازیہ سنہ کلنجہ . بو ہیئت یا
 دائروی ویا بیضی اولور . بو ہیئتک درجہ عظمتی
 زلزلہ نک شدتہ متناسبدر .

۱۸۴۶ دہ رین نہری ساحلرندہ وقوع بولان
 زلزلہ دائرہ نک قطری ۳۰ میل و لیزبون زلزلہ مشہورہ
 سنک قطری ۳۰۰۰ میل قدر حساب ایدلمشر !

شدید بر زلزلہ نک ارنک قوتی . کرک تشکیل الہدیکی
 دائرہ نک جسماتی حقندہ بر فکر اجمالی پیدا اتمک ایچون
 لیزبون زلزلہ سی کوزل بر مثالدرکہ . زلزلہ مذکورہ
 بتون اسپانیایا ویرنہ طاعمری صالانیرق فرانسیک
 جنوب طرفلرندہ ۳۰ میل طولندہ بر چاتلاق آچمش
 و آلمانیایا بریشانی جزائر صاریصلہرق ایچہ زیان
 کورمش اولدینی کی بو آفت تا اسوموج نوزودہ قدر
 سرایت الہمش و آفریقادہ جزایر قطعہ نک یک جوق
 برلری خراب و ویران اتمکہ دخی قالمہرق اوقیانوس
 اطلسایی مرور الہ کندینی آتیل آطہلرندہ . آمریقا
 سواحلندہ حس استدرمشدر !

بو قدر اراضیک . بر منوال بحر . ۷۰۰۰۰۰۰۰
 مربع میل جسمانندہ اولدینی دوشونولورسہ لیزبون زلزلہ
 سندہ کی قوتدن اورکمہ مک غیر قابلدر !

علی مظفر